

Ordføreren: Efter § 3, saaledes som den ved 2den Behandling blev vedtagen, tilkommer der Besidderen af et Lehn, Stamhuus eller Iideicommis, naar han sælger til Fæstjerne, 10 pCt. og endvidere 5 pCt., forsaavidt disse kunne komme ud, uden at det af Justitsministeren fastsattes Minimum derved angribes. Vi, som have stillet Ændringsforslaget, have meent at burde fraraade dette, fordi disse Majoratsbesiddelser som Indtægt i det Mindste bør beholde det Minimum, som af Justitsministeren bliver fastsat. Derhen gaaer altsaa Hovedbetragtningen i den foreslaaede Forandring; men, idet vi have fundet det nødvendigt at stille et Ændringsforslag til denne Paragraph, er man ogsaa kommen ind paa nærmere at bringe under Overveielse den af den høitærede Justitsminister udtalte Anskuelse om, at Procenttallet muligt burde uddergaae en Forandring, og man er da, som Ændringsforslaget viser, bleven enig om at foreslaae 12 pCt., naar Salget stæer til vedkommende Fæstere, disses Livsarvinger eller Svigerbørn, hvilket altsaa er en Opmuntring for dem, der ville sælge til disse, og som muligt paa Grund af deres oekonomiske Forhold kunne trænge til at faae disse Procent, hvorimod der, naar Salget stæer til Andre end de Nævnte, kun skal beregnes 8 pCt. Den øvrige Deel af Ændringsforslaget troer jeg ikke behøver nogen videre Motivering, da det vil være indlysende, at det alene er fremkommet for at tydeliggjøre, hvad der har været Forslagsstillernes Tanke.

Solberg: Det Gnestte, der kunde bevæge mig til at gaae ind paa det Ændringsforslag, der er stillet under Nr. 11, skulde være, at den høitagtede Justitsminister havde noget særdeles Væsentligt imod det, som gik igjennem ved Sagens 2den Behandling; men, da han ikke selv har stillet noget Ændringsforslag, maa jeg tillade mig foreløbig at antage, at den høitagtede Minister ikke har noget Væsentligt derimod, og under disse Omstændigheder tør jeg ikke gaae ind paa dette Ændringsforslag. Dersom jeg var sikker paa, at den høitagtede Minister fremdeles vilde blive at være Justitsminister, saa længe der

overhovedet folgtes Gods, tilhørende Majorater, da vilde jeg ikke have nogen væsentlig Betænkelse derimod, da Minimum, saavidt det er kommet til min Kundskab, aldrig fastsattes af ham usforholdsmæssig høit, og Majoratsbesidderne næsten altid erholde en høiere Priis end den, for hvilken de kunne sælge. Men Forholdene kunne aldeles forandre sig. Der kan komme en Justitsminister, som er imod disse Afhændelser, og derfor kan sætte dette Minimum saa høit, at Majoratsbesidderne meget vanskeligt kunne erholde disse Procent. Det blev udtalt ved Sagens 2den Behandling — af den ærede Ordfører, saavidt jeg erindrer — at Fæsteindtægterne undertiden kunne være 2000 Rbd.; men dette er aabenbart alt for lavt. Jeg er fuldkommen overbevist om, at der er Lehnsgods, hvis Fæsteindtægter kunne løbe op til 9—10,000 Rbd., ja maatte endog høiere, og, naar under saadanne Forhold disse Procent deels bleve nedsatte, deels en saadan Bestemmelse kom til, at de kun skulde kunne erholdes, forsaavidt de kunde opnaaes af det, som gaaer over Minimum, er jeg bange for, at det vil afholde mange Lehnbesiddere fra at sælge.

Justitsministeren: I practisk Henseende antager jeg, at det er ligegyldigt, hvad enten man kun tillægger Majoratsbesidderen Procenter, forsaavidt de kunne udredes af det, som Kjøbesummen overstiger Minimum, eller man ogsaa vil indrømme disse Procenter, uagtet blot Minimum opnaaes ved Salget. Dersom Loven nemlig bliver saaledes affattet, som den nu foreligger, saa vil naturligviis Justitsministeriet ved at bestemme Minimum tage Hensyn til, at der derfra kan komme til at afsaae 10 pCt., og sølgelig altid bestemme Minimum saameget høiere. Dersom Loven bliver saaledes, som Ændringsforslaget gaaer ud paa at affatte den, da vil man tage Hensyn til, at saa meget konserveres i alle Tilfælde for Majoratet; kan der faaes Mere, ja saa tager Vedkommende sine Procenter deraf. Jeg antager saaledes, at i practisk Henseende er Sagen ligegyldig; men jeg udtalte mig ved den foregaaende Behandling for den Regel, der nu foreligger i Ændringsforslaget, fordi det fore-